

KAUNO MIESTO NAUGARDIŠKIŲ IR LAZDIJŲ RAJONO RUDAMINOS DVARO PARKŲ ŽELDINIŲ BŪKLĖ

Irena Tulabienė¹, Vilija Snieškienė²

¹*Kauno kolegijos Technologijų ir Kraštovarkos fakultetas, Pramonės pr. 22, LT-50468 Kaunas*

²*Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sodas, Ž. E. Žilibero 6, LT-46324 Kaunas*

Recenzentė dr. Antanina Stankevičienė, Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sodas

Anotacija

2010–2014 m. buvo tirta Lazdijų rajono Rudaminos dvaro ir Kauno miesto Aleksoto seniūnijos Naugardiškių parkų želdinių būklė. Rudaminos parke introdukuotų augalų fitosanitarinė būklė buvo įvertinta 12 rūšių vietinės floros ir 8 introdukuotų augalų, o Naugardiškių parke – 8 vietinės floros ir 7 introdukuotų. Abiejuose parkuose vietinės floros buvo įvertinta 20 rūšių ir 15 rūšių introdukuotų sumedėjusių augalų būklė. Geriausios būklės per visą tyrimų laikotarpį buvo – vietinės floros: paprastasis uosis, paprastasis skroblas, blindė, juoduogis šėivamedis, paprastoji vinkšna, o introdukuoti augalai: europinis maumedis ir kanadinė tuopa. Didesnių skirtumų tarp abiejuose parkuose augančių augalų būklės nebuvo pastebėta. 2010–2014 m. ligų sukėlėjai ir kenkėjai Rudaminos ir Naugardiškių parkuose nebuvo paplitę. Per visą tyrimų laikotarpį abiejuose parkuose pastoviai gausu buvo keršosios kaštoninės kandelės, kurios pažeidimai siekė iki 4 balų. Rudaminos parke gausiau klevo lapų juodulių, pažeidimas 3 balai.

Raktiniai žodžiai: Rudaminos dvaro parkas, Naugardiškių parkas, želdiniai, ligos, kenkėjai.

Įvadas

Lietuvos senieji parkai vertinami kaip puikūs kraštovaizdžio architektūros kūriniai, projektuoti žinomų kraštovaizdžio architektų. Didesniąją parko dalį užimdavo vietinės floros augalai, o introdukuoti augalai buvo naudojami kaip akcentai, sodinami reprezentacinėse dalyse (Januškevičius, 2010). Vienas iš tokių parkų yra apie 1537–1538 m. įkurtas Lazdijų rajono Rudaminos dvaro parkas. Negausiai informacijos apie jį galima aptikti Lietuvos archyvuose, rankraščių skyriuose (Valiokas, 2009). Šiuo metu dvaro parkas užima 7,5 ha. Naugardiškių parkas, esantis Kauno miesto Aleksoto seniūnijoje, 1959–1960 m. pradėtas kurti I. Mičiurino sodininkystės-daržininkystės technikumų darbuotojų iniciatyva be profesionalių architektų paruošto projekto. Buvo tvarkoma Naugardiškių gyvenvietėje buvusi dykvietė. Didžiausias indėlis parko kūrime priklausė sodininkui V. Švirinui. Prisidėjo ir kiti aplinkiniai gyventojai. Parko statusas suteiktas tik 2001 m. Šiuo metu parkas užima 2,3 ha ploto (Skučaitė, 2002).

Darbo tikslas – įvertinti Rudaminos dvaro ir Naugardiškių parkuose augančių sumedėjusių augalų fitosanitarinės būklės kitimą 2010–2014 m.

Metodika

Tyrimai atlikti 2010–2014 m. Pietų Lietuvoje, Lazdijų rajono Rudaminos dvaro parke, esančiame Rudaminos miestelyje ir Kauno mieste, Aleksoto seniūnijoje, Naugardiškių parke. Medžių būklė buvo vertinta kasmet rugpjūčio mėnesį.

Klimato sąlygos. 2010 m. vasarą klimato sąlygos Lietuvoje skyrėsi nuo daugiamečių vidutinių sąlygų. Liepos vidutinė oro temperatūra buvo 4,1–5,4° aukštesnė nei standartinė klimato norma (toliau – SKN). Kritulių per šį mėnesį pietiniuose Lietuvos rajonuose iškrito 150–208 mm (iki 2,5 SKN). Rugpjūčio vidutinė oro temperatūra buvo 2,6–3,9° aukštesnė nei SKN (Metereologiniai ..., 2010–2014). 2011 m. liepos mėnesio vidutinė oro temperatūra buvo 18,3–20,1° C (2,0–2,9° aukštesnė nei SKN). Kritulių kiekis pietiniuose rajonuose 265–273 mm (3,5 SKN). Rugpjūčio mėnesio vidutinė oro temperatūra buvo 16,2–18,4 °C (0,7–1,4° aukštesnė nei SKN) (Metereologiniai ..., 2010–2014). 2012 m. liepos mėnesio vidutinė oro temperatūra buvo 17,6–19,6 °C (1,5–3 ° aukštesnė nei SKN). Aukščiausia oro temperatūra daugelyje rajonų pakilo iki 32–35 °C. Didesnėje šalies dalyje per mėnesį kritulių iškrito 96–157 mm (1,3–2 SKN). Rugpjūčio mėnesio vidutinė oro temperatūra buvo 15,6–18,2 °C (daugelyje rajonų artima SKN, kai kuriuose pietiniuose rajonuose 0,6–0,9° aukštesnė nei SKN). Aukščiausia oro temperatūra mėnesio pradžioje daug kur pakilo iki 29–33 °C. Žemiausia oro temperatūra paskutinėmis rugpjūčio dienomis nukrito iki 2–7 °C.

Medžių morfologiniai būklės rodikliai, ligų ir kenkėjų intensyvumas vertinti rugpjūčio mėnesiais. Defoliacija, dechromacija, lapų nekrozė, sausų šakų kiekis lajoje, ligų intensyvumas ir kenkėjų gausumas įvertintas procentais ir išreikštas balais (Vaičys ir kt., 1989): 0 balų – sąlyginai sveiki medžiai (pažeidimas iki 10%); 1 balas – silpnai pažeisti (11–25%); 2 balai – vidutiniškai pažeisti (26–60%); 3 balai – stipriai pažeisti (61–99%); 4 balai – žuvę medžiai (pažeidimas 100%).

Ligų sukėlėjai buvo identifikuojami vizualiai (pagal ligų simptomus ir ligų sukėlėjų-grybų morfologinius požymius, naudojant lupą) bei išskiriant grynas grybų kultūras drėgnų kamerų būdu ir identifikuojami mikroskopuojant, naudojant apibūdintojus (Labanowski et al., 2000, 2001; Sinclair, Lyon, 2005; Butin, 2011). *Kenkėjai* apibūdinti pagal (Pileckis ir kt., 1968; Deschka, Dimic, 1986; Labanowski et al., 2000, 2001).

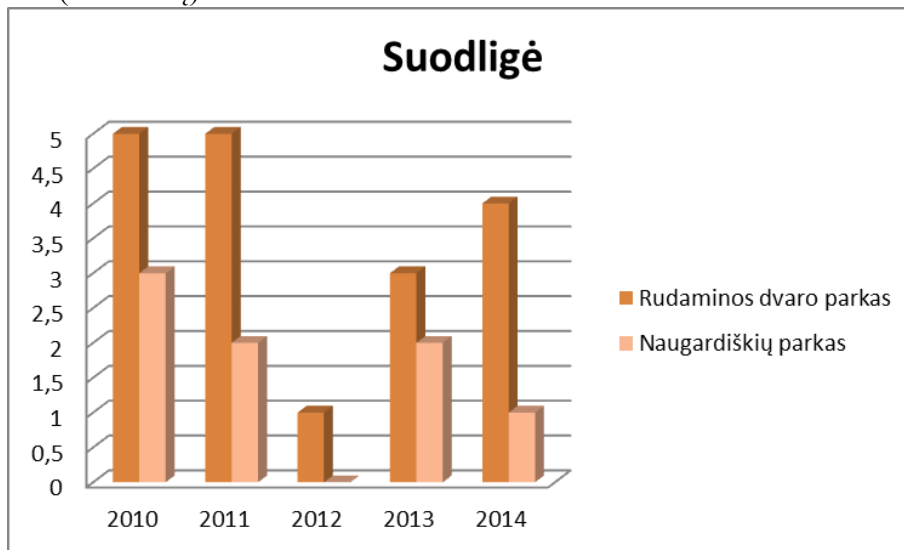
Rezultatai ir jų aptarimas

2010–2014 m. Lazdijų rajono Rudaminos dvaro parke buvo įvertinta 12 vietinės floros ir 8 introduktuotų rūšių augalai. Kauno miesto Naugardiškių parke – 8 vietinės floros ir 7 introduktuotų rūšių augalų fitosanitarinė būklė. Abiejuose parkuose auga šie vietinės floros augalai: mažalapė liepa (*Tilia cordata* Mill.), paprastasis ažuolas (*Quercus robur* L.), karpotasis beržas (*Betula pendula* Roth), paprastasis klevas (*Acer platanoides* L.), paprastoji pušis (*Pinus sylvestris* L.), paprastasis uosis (*Fraxinus excelsior* L.), paprastoji eglė (*Picea abies* (L.) H. Karst.) ir šie introduktuoti augalai: paprastasis kaštonas (*Aeculus hippocastanum* L.), platanalapis klevas (*Acer pseudoplatanus* L.), europinis maumedis (*Larix decidua* Mill.), dygioji eglė (*Picea pungens* Engelm.) ir kanadinė tuopa (*Populus x canadensis* Moench). Rudaminos dvaro parke dar auga kai kurių rūšių augalai, kurių nėra Naugardiškių parke. Tai miškinė kriaušė (*Pyrus pyraeaster* (L.) Burgsd.), paprastasis skroblas (*Carpinus betulus* L.), blindė (*Salix caprea* L.), juoduogis šėivamedis (*Sambucus nigra* L.) ir paprastoji vinkšna (*Ulmus laevis* Pall.), iš introduktuotų augalų – didžialapė liepa (*Tilia platyphyllos* Scop.), švedinis šermukšnis (*Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers.) ir baltojo gluosnio veislė 'Tristis' (*Salix alba* L. 'Tristis').

2010–2014 m. infekcinės ligos abiejuose parkuose didelės žalos nepadarė. Kai kurios ligos (ažuolų miltligė, klevo lapų juoduliai, mažalapės liepos suodligė, liepų lapų rudmargė) medžius

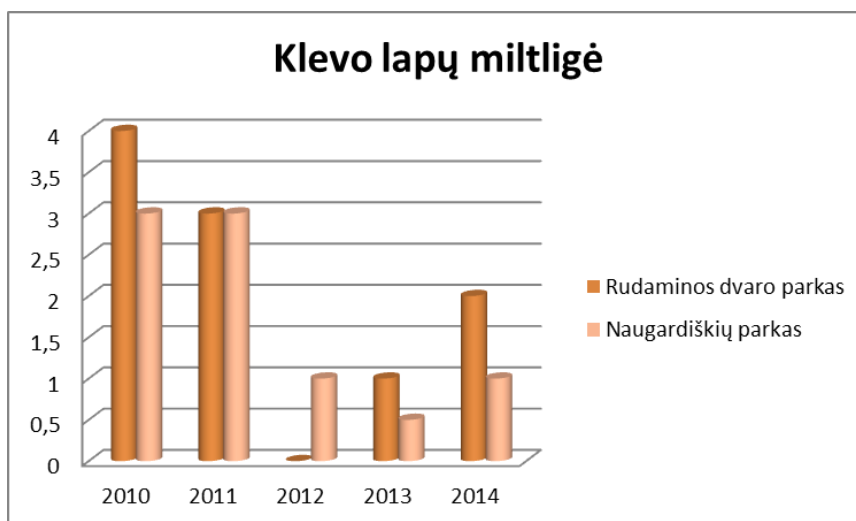
pažeidė kiekvienais metais, bet nevienodai intensyviai. Kitos ligos pasireiškė tik atskirais metais (klevo lapų miltligė, švedinio šermukšnio rauplės). Abiejuose parkuose paprastuosius ažuolus pažeidė ažuolinis pelenis (**Microsphaera alphitoides** Grif. & Maub) – vienas plačiausiai Lietuvoje paplitusių patogeninių grybų. Ligos intensyvumą galėjo nulemti kritulių kiekis. Liga buvo labiau išplitusi 2010 ir 2011 m., kai kritulių kiekis Lietuvos pietiniuose rajonuose viršijo standartinę klimato normą (1,5–2,5 SKN). Paprastojo klevo lapus kiekvienais metais pažeidė lapų juodoji dėmėtligė (sukėlėjas *Rhytisma acerinum* (Pers.) Fr.). Liga stipriau pasireiškė Rudaminos parke 2010 ir 2012 m. (ligos intensyvumas siekė 3 balus), Naugardiškių parke dėmėtligės ant klevų lapų buvo gerokai mažiau (iki 1 balo). Iš liepų ligų dažniausia buvo lapų rudmargė (sukėlėjas *Mycosphaerella millegrana* (Cooke) J. Schrot.), stipriausiai pažeidžianti medžius augančius vietovėse, kuriose neužterštas oras. Rudaminos parke stipriausiai ši liga pasireiškė 2010 m., pažeidimo balas siekė 3 balus. Naugardiškių parke rudmargė stipriausiai pasireiškė 2014 m. (iki 2 balų). Ažuolo antraknozė (sukėlėjas *Apiognomonina errabunda* (Roberto ex Desm.) Höhn) buvo aptikta tik Naugardiškių parke. Intensyvesnis pažeidimas buvo 2013 m. (iki 1,5 balo).

Beveik kiekvienais metais apie vasaros vidurį liepų lapų paviršius būna padengtas juosvu apnašu (1 pav). Tai kelių rūšių grybų, vadinamų suodgrybiais grybiena, kuri išauga vasarą ant substrato, susidariusio iš amarų išmatų ir liepų išskyrų. Dažniausiai aptinkami šių rūšių grybai: *Aureobasidium pullulans* (de Bary) G. Arnaud), *Cladosporium herbarum* (Pers.) Link., *Leptoxyphium fumago* (Woron.) R. C. Srivast. ir kt. Šie grybai saprotrofai, bet augalams daro žalą padengdami grybiena lapus ir taip trukdydami normaliai vykti asimiliacijai. Suodgrybių kiekis priklauso nuo amarų kiekio ir klimato sąlygų – liūtiniai lietūs nuplauna amarus, vėliau jų išskyras; didelių sausrų metų nepalankios sąlygos vystytis grybams. Rudaminos parke daugiausia suodgrybių buvo 2010–2011 m. (iki 5 balų).

1. pav. Suodligės plitimas Rudaminos ir Naugardiškių parkuose ant mažalapės liepos lapų, 2010–2014 m.
Fig. 1. Spread of sooty mould on leaves of *Tilia cordata* in the parks of Rudamina and Naugardiškia, 201-2014.

Klevų miltligė dažna, bet kiekvienais metais nevienodai pasireiškianti liga (2 pav.). Miltligės sukėlėjas (*Uncinula tulasnei* Fuckel) išplitimui didžiausią įtaką daro klimato sąlygos (panašiai kaip ir kitam miltgrybiui – **Microsphaera alphitoides, ažuolų miltligės sukėlėjui**). Intensyviausias šios ligos išplitimas Rudaminos dvaro parke buvo 2010 m. (iki 4 balų) ir 2011 m. (3 balai), kai vasaros buvo šiltos ir drėgnos (Meteorologiniai ..., 2010–2014). Naugardiškių parke intensyviausiai ši miltligė pasireiškė (3 balai) irgi tais pačiais metais.

2. pav. Klevo lapų miltligės išplitimas Rudaminos ir Naugardiškių parkuose 2010–2014 m.
Fig. 2. Spread of maple leaves mildew in the parks of Rudamina and Naugardiškiai in 2010–2014

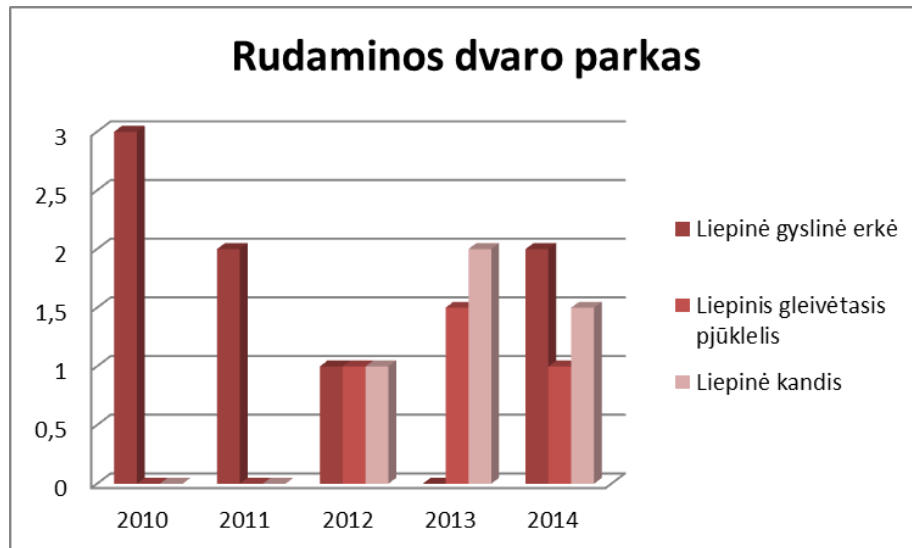
Rudaminos parke iš introdukuotų medžių rūšių ligomis labiausiai buvo pažeistas švedinis šermukšnis. Jų lapai buvo rauplėti (sukėlėjas *Venturia inaequalis* (Cooke) G. Winter), pažeidimas 2012 m. siekė iki 2,5 balo.

2012 m. buvo pastebėta *Phytophthora* genties patogenų pažeistų medžių Rudaminos dvaro parke. Pažeisti buvo jaunų (15–20 metų) paprastojo klevo 4 medžių kamienai. Tai nauja liga Lietuvoje, kurį laiką ji sparčiai plito (Stankevičienė ir kt., 2011; Stankeviciene et al., 2011), bet nuo 2014 m. šios ligos sukėlėjų aktyvumas sumažėjo. Buvusios nedidelės dėmelės ant kamienų užgijo. Tikriausiai kintančios klimato sąlygos pasidarė nepalankios ligos sukėlėjų – *Phytophthora* genties patogenų vystymuisi. Reikėtų ir toliau stebėti medžius, ant kurių kamienų buvo pažeidimai, gal būt, po kurio laiko vėl susidarys sąlygos, palankios patogeno vystymuisi.

Daugumos rūšių sumedėję augalai Rudaminos parke buvo sveiki. Be ligų pažeidimų buvo 8 rūšių vietinės floros (66,7 %) ir 5 rūšių introdukuoti augalai (71,4 %). Naugardiškių parke be ligų pažeidimų buvo 3 vietinės floros (37,5%) ir 2 rūšys introdukuotų augalų (28,6%). Esamos ligos didelės neigiamos įtakos nei augalų būklei, nei dekoratyvumui nedarė. Naugardiškių parke 2013–2014 m. beržo lapus pažeidė juodoji dėmėtligė (sukėlėjas *Ophiognomonium intermedia* (Rehm) Sogonov).

2010–2014 m. kenkėjų gausumas ir jų rūšių įvairovė kito priklausomai nuo klimato sąlygų. Kasmet pastebimi kenkėjai – kaštoninė keršoji kandelė, liepinis amaras. Jų pažeidimai nėra labai pavojingi (tik šiek tiek sumažina prieaugį). Augalų dekoratyvumą labai menkina keršosios kandelės (*Cameraria ohridella* Descha & Dimic) pažeidimai, nes nuo vasaros vidurio laja jau būna rudos spalvos. Daugumoje Lietuvos miestų gatvių želdinių nuo 2011 m. kaštoninės keršosios kandelės pažeidimų pradėjo mažėti, bet Naugardiškių ir Rudaminos parkuose, kaip ir kituose Lietuvos parkuose, kenkėjo gausumas nesikeičia. Želdynuose, kuriuose nuolat nepašalinami nukritę lapai su kenkėjo lėliukėmis, labai palankios sąlygos daugintis ir plisti kandelėms. Per visą tyrimų laikotarpį abiejuose parkuose keršosios kaštoninės kandelės pažeidimų aptikta vienodai daug (apie 4 balus).

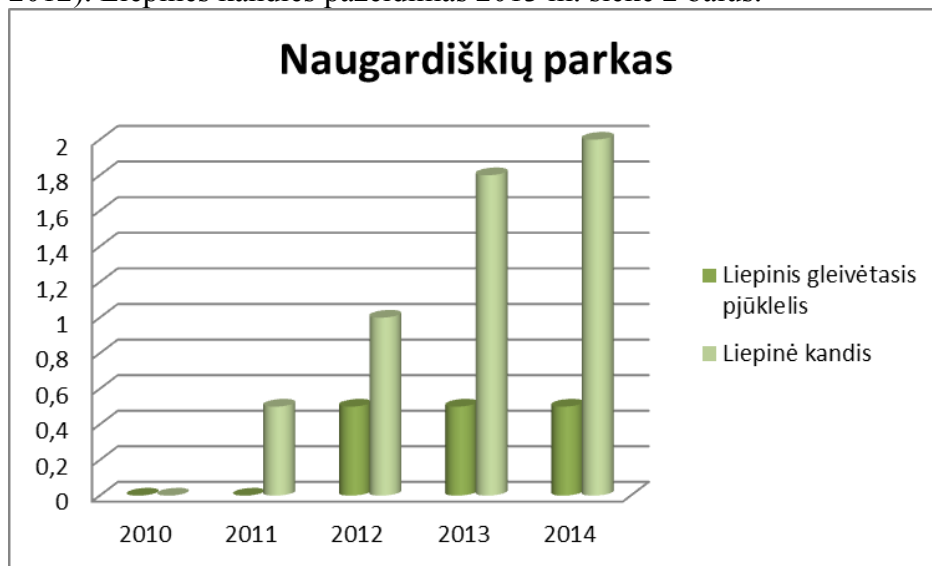
Liepinės gyslinės erkės (*Eriophyes tiliae* Pagenstecher) intensyviausi pažeidimai buvo aptikti Rudaminos dvaro parke 2010 m. (3 balai), 2012 m. pažeidimas siekė tik 1 balą, 2014 m. – 2 balus. Naugardiškių parko želdiniuose šio kenkėjo pažeidimų nebuvo aptikta (3 pav.).

3. pav. Liepinės gyslinės erkės, liepinio gleivėtojo pjūklelio ir liepinės kandies plitimas Rudaminos dvaro parke, 2010–2014

Fig. 3. Spread of *Eriophyes tiliae*, *Caliroa annulipes* and *Phyllonorycter issikii* in the park of Rudamina Manor, 2010–2014.

2012 m. pastebėti naujų, iki tol šiuose parkuose nepastebėtų, kenkėjų pakenkimai: ant mažalapės liepos Rudaminos parke veltininė erkė (*Eriophyes leiosoma* (Nalepa)); pastaruosius 2–3 metus liepinis gleivėtasis pjūklelis (*Caliroa annulipes* Klug.) ir liepinė kandis (*Phyllonorycter issikii* Kumata) plinta ne tik parkų želdiniuose, bet ir visos Lietuvos miestų želdynuose (Snieškienė, Stankevičienė, 2012). Liepinės kandies pažeidimas 2013 m. siekė 2 balus.

4. pav. Liepinio gleivėtojo pjūklelio ir liepinės kandies plitimas Naugardiškių parke, 2010–2014

Fig. 4. Spread of *Caliroa annulipes* and *Phyllonorycter issikii* in Naugardiškiai park, 2010–2014.

Naugardiškių parko želdiniuose liepinės kandies pažeidimai pastebėti 2011 m. ir sekančiais metais pažeidimų pagausėjo (4 pav.). Stipriausiai kandis pažeidė mažalapių liepų lapus 2014 m. (2 balai). Liepinis gleivėtasis pjūklelis parke aptiktas 2012 m. ir jo pažeidimų po tiek pat (0,5 balo) buvo aptikta ir sekančiais metais.

Rudaminos dvaro ir Naugardiškių parkai, skiriasi savo istorija, vieta (vienas – nedidelėje gyvenvietėje, kitas – miesto teritorijoje), bet yra svarbūs ir reikalingi aplinkiniams gyventojams. Augalai parkuose – svarbiausia jų sudedamoji dalis, todėl nuo jų būklės priklauso ir viso parko

patrauklumas. Sumedėjusių augalų ilgalaikės stebėsenos rezultatas – augalų būklės visapusiškas įvertinimas, prognozavimas vietinės floros ir naujų Lietuvoje urbanizuotų teritorijų želdynams tinkamų augalų rūšių ir veislių auginimo galimybių. Kintant klimato sąlygoms, gali kisti ne tik auginamos želdynuose augalų rūšys, bet keičiasi ir augalus veikiančių patogenų rūšys, jų plitimas.

Išvados

1. 2010–2014 m. Naugardiškių ir Rudaminos parkų želdinių būklė buvo gera: daugumos rūšių sumedėjusiems augalams didelės žalos nepadarė nei biotiniai veiksniai (kenkėjai, ligų sukėlėjai), nei abiotiniai veiksniai (klimato sąlygos).

2. Labiausiai pastebima abiejuose parkuose invazinio kenkėjo – keršosios kaštoninės kandelės (*Cameraria ohridella* Descha & Dimic) veikla. 2010–2014 m. paprastojo kaštono lapų dechromacija dėl kenkėjo minų nekito ir siekė 4 balus.

3. Kiti parkuose aptikti kenkėjai (liepinė gyslinė erkė (*Eriophyes tiliae* Pagenstecher), liepinis gleivėtasis pjūklelis (*Caliroa annulipes* Klug.) ir liepinė kandis (*Caliroa annulipes* Klug.)) pastebimos įtakos augalų būklei kol kas nedaro. Jie aptinkami nedideliuose židiniuose, ir toliau bus stebimas jų plitimas.

4. Medžių lapų ligų: ąžuolo lapų miltligės (sukėlėjas **Microsphaera alphitoides** Grif. & Maub), ąžuolo antraknozės (suk. *Apiognomonina errabunda* (Roberto ex Desm.) Höhn), klevo lapų juodosios dėmėtligės (suk. *Rhytisma acerinum* (Pers.) Fr.), liepų rudmargės (suk. *Mycosphaerella millegrana* (Cooke) J. Schrot.) intensyvumas Naugardiškių ir Rudaminos parkų želdiniuose 2010–2014 m. nebuvo didelis (vidutinis pažeidimo balas iki 1,79).

5. Kintant klimato sąlygoms kinta ir patogeninių organizmų rūšys urbanizuotų teritorijų želdynuose, bei jų veikla, daroma žala, todėl reikalinga ilgalaikė augalų fitosanitarinės būklės stebėseną.

Literatūra

1. Butin H. 2011. Krankheiten der Wald- und Parkbäume. Stuttgart.
2. Deschka G., Dimic N. 1986. *Cameraria ochridella* n. sp. aus Macedonien, Jugoslawien (*Lepidoptera, Lithocolletidae*). *Acta Entom. Jugosl*, 22: 11–23.
3. Januškevičius L. 2010. Po gražiausius Lietuvos dvarų parkus. Kaunas.
4. Labanowski G., Orlikowski L., Soika G., Wojdyla A. 2000. Ochrona ozdobnych krzewow lisciastych. Krakow.
5. Labanowski G., Orlikowski L., Soika G., Wojdyla A. 2001. Ochrona drzew i krzewow iglastych. Krakow.
6. Meteorologai biuletiniai. 2010-2014 Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.
7. Pileckis S., Valenta, V., Vasiliauskas A., Žuklys, L. 1968. Svarbiausių miško medžių kenkėjai ir ligos. Vilnius.
8. Sinclair W. A., Lyon H. H. 2005. Diseases of trees and shrubs. Ithaca and London .
9. Skučaitė V. 2002. Karštakošiško sprendimo raibuliai. Kauno diena. 2002.10.30
10. Snieškienė V., Stankevičienė A. 2012. Alytaus miesto želdynų ir želdinių būklės 2012 metais stebėsenos rezultatai (Ataskaita). http://aplinkosauga.alytus.lt/documents/78415/115847/Stebešana_2012%20m.pdf
11. Stankevičienė A., Snieskiene V., Zeimavicius K., Pukiene R., Vitas A., Karpavicius J. 2011. The search of decorative plant pathogen – *Phytophthora* spp. in Lithuania. Integrated plant protection: strategy and tactics .
12. Stankevičienė A., Snieškienė V., Žeimavičius K., Jovaišienė Z., Pukienė R., Vitas A., Karpavičius J. 2011. *Phytophthora* genties grybai – pavojingi sumedėjusių augalų ligų sukėlėjai Europoje ir jų paieška Lietuvoje.
13. Šurkus, J., Gaurilčikienė, I. (sudarė). 2002. Žemės ūkio augalų kenkėjai, ligos ir jų apskaita. Dotnuva.
14. Vaičys M., Armolaitis K., Barauskas R., Bartkevičius E., Mastauskis M., Šepetienė J. 1989. Medžių defoliacijos vertinimas. Kaunas.
15. Valiokas R. Asmeninis archyvas. 2009.

**CONDITION OF GREEN PLANTATIONS IN NAUGARDIŠKIAI PARK (KAUNAS CITY) AND IN
RUDAMINA MANON PARK (LAZDIJAI DISTRICT)**

Irena Tulabienė¹, Vilija Snieškienė²

¹*Kaunas University of Applied Sciences, Department of Gardening and Agrotechnologies, Pramonės pr. 22, LT-50468
Kaunas*

²*Kaunas Botanical Garden of Vytautas Magnus University, Ž. E. Žilibero 6, LT-46324 Kaunas, email:
v.snieskiene@bs.vdu.lt*

Peer reviewer dr. Antanina Stankevičienė, Kaunas Botanical Garden of Vytautas Magnus University

Summary

Between the years 2010–2014 green plantations in the parks of Rudamina Manor in Lazdijai district and Naugardiškiai in Kaunas were examined. In the green plantations of Rudamina park, the state of 12 species of local flora and 8 species of introduced plants was assessed. Whereas in the green plantations of Naugardiškiai park, phytosanitary state of 8 species of local flora and 7 species of introduced plants was evaluated. In both parks the state of woody plants was assessed, mainly 20 species of local flora and 15 species of introduced plants. During the whole period of examination, the following plants of local flora were in the best state: *Fraxinus excelsior*, *Carpinus betulus*, *Salix caprea*, *Sambucus nigra* and *Ulmus laevis*. Among introduced plants the best state was observed in these species: *Larix decidua* and *Populus canadensis*. There were no great differences noticed in the state of plants in both parks. Between the years 2010–2014 pathogens and pests were not common in the parks of Rudamina and Naugardiškiai. In the period of examination, *Cameraria ohridella* was found in both parks; its damage was given 4 points. In the green plantations of Rudamina park the damage caused by *Rhytisma acerinum* was given 3 points.

Key words: Rudamina Manor park, Naugardiškiai park, green plantations, diseases, pests.